

La Societat Verdaguer a l'Any Verdaguer

S'han publicat diversos balanços sobre l'Any Verdaguer 2002-2003 en revistes, diaris i llibres, a més de l'extensa memòria editada per la Generalitat de Catalunya de totes les activitats que es dugueren a terme (*Memòria de l'Any Verdaguer 2002-2003*. Barcelona: Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya, 2003). Destaquem els que han realitzat alguns membres de la Societat Verdaguer: Isidor Cònsul a l'*Avui* (9 d'octubre de 2003) va fer un llarg repàs de «Les edicions de l'Any Verdaguer»; també Llorenç Soldevila a *Serra d'Or* (novembre de 2003) revisà les iniciatives i els actes celebrats durant «L'any Verdaguer: desbordant»; Pere Farrés a *Estudis Romànics* (vol. XXVI, 2004) repassà amb detall la commemoració, tot tancant el text amb l'epígraf «I el que justifica tot l'any: l'obra»; per últim, destaquem l'«Any Verdaguer 2002. Balanç i repte», de Ricard Torrents, una suggerent dissertació a les Jornades de la Secció Filològica de l'Institut d'Estudis Catalans a Vic – celebrades els dies 17-18 d'octubre de 2003 –, que ha editat l'Institut d'Estudis Catalans el 2004 i que l'autor ha inclòs en el llibre *A la claror de Verdaguer. Nous estudis i aproximacions*. Pròleg de Joan Triadú (Vic: Eumo Editorial, 2005). A més del balanç crític de l'any, emmarcat en els parlaments clandestins de Carles Riba a l'Institut d'Estudis Catalans el 1945, centenari del naixement de Verdaguer, i el 1952, cinquantenari de la mort, on l'autor de les *Elegies de Bierville* apel·lava a la «síntesi» que els catalans ens devíem del Verdaguer escindit, figura de la nostra pròpia escissió, Torrents reclama la revisió de l'artefacte cultural que anomenem «any temàtic», manipulat per encobrir les mancances de base de les polítiques culturals, tal com va denunciar l'editorial d'*Els Marges* núm. 71.

Pel que fa a la contribució concreta de la Societat als actes i activitats de l'Any Verdaguer, hem de ressaltar, sens dubte, el «V Col·loqui sobre Verdaguer: Verdaguer i el segle (1902-2002)», que va tenir com a escenaris els tres llocs majors que el poeta marcà amb la seva vida i la seva obra: Barcelona - Vic - Folgueroles. Del dimecres 6 de novembre al dissabte 9, el congrés s'organitzà

sota l'epígraf «Verdaguer i el segle 1902-2002» i pretenia revisar «cent anys d'interacció d'un escriptor amb els seus lectors, d'una figura representativa amb els seus representats», en definitiva, la seva recepció al llarg de la darrera centúria. Per això, s'articulà en tres seccions. La primera, amb el títol de «Folgueroles. Vic. Barcelona», es dedicà a la biografia, o recepció de la «vida» del poeta. La segona, «De l'obra juvenil a la pòstuma i la inacabada», tractà de l'escriptor, o recepció de l'obra literària. La tercera, «Verdaguer i les arts», es focalitzà en el personatge, o recepció de la seva figura de català representatiu.

Els resultats del col·loqui, que es poden llegir en les gairebé setcentes pàgines de l'*Anuari Verdaguer 2002. Actes del V Col·loqui sobre Verdaguer, «Verdaguer i el segle 1902-2002»* (Conferències, ponències, comunicacions, crònica. A cura de Ramon Pinyol i Torrents i M. Àngels Verdaguer Pajerols. Vic: Eumo Editorial, 2003), posen en evidència que va ser l'aportació acadèmica més destacada de l'Any Verdaguer: quaranta-cinc col·laboracions d'universitaris i estudiosos de tots els Països Catalans, més les d'un nucli d'investigadors txecs, polonesos i alemanys, que s'interessen pel nostre escriptor, reprenent així l'interès que abans de la Segona Guerra Mundial havia despertat Verdaguer en estudiosos del centre d'Europa. En resum, l'*Anuari Verdaguer 2002* constitueix l'obra de referència del verdaguerisme en una perspectiva secular que permet de visitar la recepció de Verdaguer al segle XX alhora que contemplar-la en l'horitzó del XXI.

Paral·lelament en temps i rellevància cal assenyalar els dos nous volums de la col·lecció *Obra Completa de Jacint Verdaguer*, iniciativa conjunta de la Societat Verdaguer i d'Eumo Editorial. Així, aparegueren *Pàtria*, a cura de Ramon Pinyol i Torrents, i *L'Atlàntida*, a cura de Pere Farrés: dues obres fonamentals en l'opus verdaguerià, tan imprescindibles per entendre el poeta, especialment el de les dècades de 1870 i 1880, com a partir d'ara seran imprescindibles aquestes dues edicions, que no sols estableixen críticament el text, sinó que fan aportacions historicoliteràries radicalment noves i innovadores. Cal subratllar que el valor de l'una i l'altra ve augmentat pel fet que són edicions derivades de les respectives tesis de doctorat dels autors. També és de remarcar, dins la col·lecció d'Estudis Verdaguerians «Segle Romàntic», l'aparició de dos volums a cura de Ricard Torrents: *Verdaguer: un poeta per a un poble*, edició de butxaca de la biografia de 1995 revisada i augmentada, i *Jacint Verdaguer. Autobiografia literària*, una atractiva proposta de lectura seqüenciada dels pròlegs que el poeta va escriure per als seus llibres, com si fossin els capítols d'una autobiografia literària, on Verdaguer es va construir com a autor.

I per últim, la crònica ha de fer referència a tots els membres de la Societat Verdaguer, en general, que d'una manera individual o de forma col·lectiva, par-

ticiparen en gran quantitat d'actes i activitats que es dugueren a terme durant el 2002 i el 2003 arreu dels Països Catalans, amb iniciatives ben diverses, des de publicacions de llibres, articles i conferències, passant per col·laboracions en espectacles, en discos o en exposicions sobre l'obra i la vida de Jacint Verdaguer.¹

R. T. / A. V.

1. Moltes d'aquestes col·laboracions a l'Any Verdaguer varen ser recollides en la pàgina web de la Biblioteca de la Universitat de Vic, dins l'apartat de «Novetats editorials 2001-2003» (<http://www.uvic.es/verdaguerr/inici.html>). S'han aplegat, a més, en la *Bibliografia sobre literatura catalana del segle XIX, 2001-2003. Materials*, de Carola Duran, que publiquem en aquest número de l'*Anuari*.